

EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMA (EU) 2016/1550,**annettu 28 päivänä huhtikuuta 2016,****joka sisältää huomautukset, jotka ovat erottamaton osa päätöstä vastuuvapauden myöntämisestä Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2014**

EUROOPAN PARLAMENTTI, joka

- ottaa huomioon päätöksensä vastuuvapauden myöntämisestä Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2014,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 94 artiklan ja liitteen V,
 - ottaa huomioon talousarvion valvontavaliokunnan mietinnön sekä talous- ja raha-asioiden valiokunnan lausunnon (A8-0096/2016),
- A. toteaa, että Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen, jäljempänä 'arvopaperimarkkinaviranomainen', tilinpäätöksen mukaan sen lopullinen talousarvio varainhoitovuodeksi 2014 oli 33 267 143 euroa, mikä merkitsee 18,02 prosentin lisäystä vuoteen 2013 verrattuna, ja huomauttaa lisäyksen johtuvan arvopaperimarkkinaviranomaiselle osoitetuista lisätehtävistä;
- B. ottaa huomioon, että tilintarkastustuomioistuin totesi kertomuksessaan arvopaperimarkkinaviranomaisen tilinpäätöksestä varainhoitovuodelta 2014 saaneensa kohtuullisen varmuuden siitä, että arvopaperimarkkinaviranomaisen tilit varainhoitovuonna 2014 olivat luotettavat ja että tilien perustana olevat toimet olivat lailliset ja sääntöjenmukaiset;
1. muistuttaa, että parlamentti oli yksi päätoimijoista, kun finanssikriisin jälkimainingeissa pyrittiin ottamaan käyttöön uusi ja kattava Euroopan finanssivalvojen järjestelmä (EFVJ) ja kun vuonna 2011 perustettiin EFVJ:n osana arvopaperimarkkinaviranomainen;
 2. korostaa, että arvopaperimarkkinaviranomaisella on olennainen rooli sisämarkkinoiden yhteisen valvontajärjestelmän edistämisessä, jotta voidaan varmistaa rahoitusvakaus ja paremmin integroidut, avoimemmat, tehokkaammat ja turvallisemmat rahoitusmarkkinat sekä kuluttajansuojan korkea taso unionissa;
 3. korostaa, että arvopaperimarkkinaviranomaisen työ on luonteeltaan puhtaasti teknistä ja keskeisten poliittisten päätösten tekeminen kuuluu unionin lainsäädäntövallan käyttäjälle;

Huomautukset tilien luotettavuudesta

4. panee tilintarkastustuomioistuimen kertomuksesta merkille, että arvopaperimarkkinaviranomaisen valvotuilta yhteisöiltään perimät maksut, jotka on esitetty alustavassa tuloslaskelmassa tuloina, perustuivat arvioon eivätkä suoritettujen valvontatoimien tosiasiallisiin kuluihin; toteaa, että arvopaperimarkkinaviranomainen kehitti vuonna 2014 toimintoperusteisen kustannuslaskentamallin, joka mahdollistaa sen valvontatoiminnan kulujen tarkan seurannan; toteaa lisäksi, että arvopaperimarkkinaviranomainen soveltaa tätä mallia vuodesta 2015 alkaen, mikä aiheuttaa sen, että valvontamaksut lasketaan tosiasiallisten kustannusten perusteella;

Huomautukset toimien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta (sääntöjenmukaisuudesta)

5. panee tilintarkastustuomioistuimen kertomuksesta merkille, että arvopaperimarkkinaviranomainen peri edeltäjältään Euroopan arvopaperimarkkinavalojen komitealta useita tietotekniikka-alan puitesopimuksia; panee merkille, että nämä sopimukset liittyivät arvopaperimarkkinaviranomaisen tietokeskusten ylläpitoon sekä sen järjestelmien kehittämiseen ja huoltoon; panee huolestuneena merkille, ettei tietotekniikka-alan sopimuksia korvattu ajoissa järjestettyjen tarjouskilpailujen avulla, mikä aiheutti sen, että kahden sopimuksen kestoja jatkettiin alkuperäistä pidemmäksi; on huolissaan siitä, että tämän seurauksena arvopaperimarkkinaviranomainen hankki tietoteknisiä palveluja, kalusteita ja paperitarvikkeita 956 000 eurolla vuonna 2014 käyttäen ranskalaista yhteishankintayksikköä (Union de Groupements d'Achats Publics (UGAP)); huomauttaa, että UGAPin käyttö ei ole varainhoitoasetuksen mukaista; toteaa, että arvopaperimarkkinaviranomainen on lakannut tekemästä hankintoja UGAPin puitesopimuksia käyttäen ja että se on korvannut kaikki Euroopan arvopaperimarkkinavalojen komitean tietotekniikka-alan puitesopimukset omilla puitesopimuksillaan;

Talousarvio- ja varainhallinto

6. panee merkille, että varainhoitovuonna 2014 toteutetun talousarvion seurannan tuloksena talousarvion toteutusaste oli 98,89 prosenttia, mikä merkitsee 5,71 prosentin lisäystä vuoteen 2013 verrattuna ja osoittaa, että sitoumukset tehtiin aiempaa oikea-aikaisemmin; panee merkille, että maksumäärärahojen käyttöaste oli 81,16 prosenttia;
7. panee merkille, että vuodelta 2013 siirrettyjen sidottujen määrärahojen peruuntumisaste oli 19 prosenttia; toteaa, että nämä peruuntumiset liittyivät pääasiassa sopimuspuolten viivästymisiin pyydettyjen palvelujen toimittamisessa, lisenssien hankinnan peruuntumiseen peruuntuneiden hankkeiden yhteydessä, vaikeuksiin väliaikaista henkilöstöä koskevan sopimuksen täytäntöönpanossa sekä uuteen tietoteknistä konsultointia koskevaan puitesopimukseen siirtymiseen;

Maksusitoumukset ja määrärahasiirrot varainhoitovuodelta toiselle

8. toteaa tilintarkastustuomioistuimen kertomuksen perusteella, että vuodelle 2015 siirrettyjen sidottujen määrärahojen osuus oli 45 prosenttia osastossa III (toimintamenot), mikä tarkoittaa 13 prosentin vähennystä vuoteen 2013 verrattuna; toteaa, että nämä määrärahasiirrot liittyivät pääasiassa tietotekniikkapalveluihin ja muihin vuonna 2014 toimitettuihin palveluihin, joita ei ollut maksettu vuoden lopussa, palveluihin, jotka oli määrä toimittaa vuonna 2015, sekä tehtyjen sopimusten monivuotisuuteen;

Määrärahasiirrot

9. panee tyytyväisenä merkille, että arvopaperimarkkinaviranomainen vähensi siirtojen määrää vuonna 2014 toteuttamalla talousarvion perusteellisen neljännesvuosittaisen tarkistuksen sekä kuukausittain tapahtuvan raportoinnin toimitusjohtajalle ja neljännesvuosittain tapahtuvan raportoinnin johtokunnalle paremman ja avoimemman talousarvion seurannan varmistamiseksi;

Hankinta- ja palvelukseenottomenettelyt

10. toteaa, että vuoden lopussa arvopaperimarkkinaviranomaisen palveluksessa oli 167 henkilöstön jäsentä, kun edellisellä vuotena heitä oli ollut 139; panee merkille, että arvopaperimarkkinaviranomaisen mukaan sen tavoitteena on mahdollisimman hyvä tasapaino naisten ja miesten sekä eri maantieteellisten alueiden edustuksessa, minkä seurauksena edustettuina on 24 unionin ja Euroopan talousalueen kansalaisuutta ja miesten osuus henkilöstön jäsenistä on 55 prosenttia ja naisten 45 prosenttia;

Eturistiriitojen ennaltaehkäisy ja hallinta sekä avoimuus

11. toteaa, että arvopaperimarkkinaviranomainen laati yhdessä Euroopan pankkiviranomaisen ja Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen kanssa toimintaperiaatteet henkilöstön eturistiriitojen hallitsemiseksi; panee merkille, että nämä toimintaperiaatteet hyväksyttiin maaliskuussa 2015; panee lisäksi merkille, että arvopaperimarkkinaviranomaisen hallintoneuvosto hyväksyi toimintaperiaatteet muiden kuin henkilöstön jäsenten eturistiriitojen hallitsemiseksi syyskuussa 2014; vahvistaa, että arvopaperimarkkinaviranomaisen on vuosittain kerättävä henkilöstöltään sidonnaisuuksia koskevat ilmoitukset ja arvioitava ne, järjestettävä tietoisuuden lisäämiseen tähtääviä tapahtumia henkilöstölle ja tulokkaille sekä arvioitava henkilöstönsä lähettämiä ajoittaisia ilmoituksia, jotta lisätään tietoisuutta eturistiriitojen välttämisen tärkeydestä;
12. toteaa, että arvopaperimarkkinaviranomaisen ylemmän johdon, sen hallintoneuvoston äänivaltaisten jäsenten ja arvopaperimarkkina-alan osallisryhmän jäsenten ansioluettelot ja sidonnaisuuksia koskevat ilmoitukset asetettiin saataville arvopaperimarkkinaviranomaisen verkkosivustolle;
13. toteaa, että vuonna 2014 arvopaperimarkkinaviranomainen laati tiiviissä yhteistyössä Euroopan pankkiviranomaisen ja Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen kanssa petostentorjuntastrategian vuosiksi 2015–2017 ja että sen täytäntöönpano vahvistaa vastaisuudessa arvopaperimarkkinaviranomaisen valmiuksia ehkäistä mahdollisia petostapauksia, havaita ja tutkia niitä sekä määrätä niistä seuraamuksia;
14. kehottaa arvopaperimarkkinaviranomaista noudattamaan Euroopan pankkiviranomaisen esimerkkiä ja parantamaan avoimuutta ilmoittamalla tiedot kaikista kolmansien osapuolten sidosryhmien kanssa järjestetyistä kokouksista;

Sisäinen tarkastus

15. panee merkille, että komission sisäisen tarkastuksen osasto toteutti tietohallintatapaa ja projektinhallintaa koskevan tarkastuksen sekä aloitti sidosryhmien hallinnointia ja ulkoista viestintää koskevan tarkastuksen; panee merkille, että kesäkuussa 2014 sisäinen tarkastus teki seurantakäynnin ja tarkasti arvopaperimarkkinaviranomaisen sisäisen valvonnan standardien täytäntöönpanon; toteaa, että sisäinen tarkastus katsoi, että seitsemän neljästätoista suosituksesta oli jo pantu täytäntöön; toteaa, että joitakin kesken olevista suosituksista lähetettiin niiden päätökseen viemistä varten sisäisen tarkastuksen osastolle ja ne odottavat uutta tarkastelua;

Muita huomautuksia

16. panee merkille, että arvopaperimarkkinaviranomainen on ottanut käyttöön erilaisia toimia puuttuakseen viivästyneiden maksujen muodostamaan ongelmaan; toteaa, että niiden osuus kaikista saaduista tavaroita ja palveluja koskevista maksuista oli 27 prosenttia vuonna 2013; toteaa, että näiden toimien seurauksena viivästyneiden maksujen osuus väheni alle 1 prosenttiin vuonna 2015;
17. katsoo, että arvopaperimarkkinaviranomaisen vuosikertomuksilla voisi olla tärkeä merkitys avoimuuden, vastuuvollisuuden ja lahjomattomuuden noudattamisessa; kehottaa arvopaperimarkkinaviranomaista sisällyttämään vuosikertomukseensa näitä asioita koskevan luvun;
18. panee merkille, että neuvoteltuaan aiheesta isäntäjäsenvaltion kanssa arvopaperimarkkinaviranomainen käynnisti alv-palautusten hakemisen Euroopan unionin erioikeuksista ja vapauksista tehdyn pöytäkirjan N:o 7 ja neuvoston alv-direktiivin⁽¹⁾ mukaisesti; toteaa, että alv-palautusten hakumenettely otettiin käyttöön vuonna 2013 ja että siihen kuuluu taloushallinnon toimijoiden varhainen osallistuminen asianomaiseen varainhoitoprosessiin; panee merkille, että tämän toimenpiteen seurauksena alv-palautusten hakemista ja maksamista koskeva neljännesvuosittainen menettely on otettu käyttöön vuodesta 2014 alkaen ja se on ratkaissut alv-palautuksia koskevan ongelman;
19. korostaa, että tehtäviään hoitaessaan arvopaperimarkkinaviranomaisen on kiinnitettävä erityistä huomiota rahoitusalan turvallisuuden ja moitteettomuuden ylläpitämiseen, sen varmistamiseen, että noudatetaan unionin lainsäädäntöä, kunnioitetaan oikeasuhteisuusperiaatetta ja noudatetaan rahoituspalvelujen sisämarkkinoiden olennaisia periaatteita; korostaa, että arvopaperimarkkinaviranomaisen on tällä perusteella pyrittävä tuloksiin, jotka ovat yksiselitteisiä ja johdonmukaisia ja joista ei aiheudu tarpeetonta monimutkaisuutta;
20. korostaa erityisen tärkeänä seikkana, että arvopaperimarkkinaviranomaisen laatimat määräykset suunnitellaan siten, että myös pienet yksiköt voivat soveltaa niitä yhdenvertaisesti;
21. korostaa, että käsiteltäessä kaikkia arvopaperimarkkinaviranomaisen resursseihin liittyviä kysymyksiä on varmistettava, että tehtäviä voidaan hoitaa johdonmukaisesti ja että talousarvio ei määritä itsenäisen, luotettavan ja vaikuttavan valvonnan rajoja käytännön tasolla;
22. ottaa huomioon, että EFVJ:n perustamisvaihetta ei ole vielä saatettu päätökseen, ja toteaa siksi, että arvopaperimarkkinaviranomaiselle jo uskotut tehtävät sekä käynnissä olevassa lainsäädäntötyössä kaavailut lisätehtävät edellyttävät tasoltaan asianmukaista henkilöstöä niin lukumäärän kuin pätevyuden suhteen ja rahoitusta, jotta valvontaa voidaan hoitaa tyydyttävällä tavalla; korostaa, että tehtävien laajentaminen edellyttää hyvin usein myös resurssien laajentamista, jotta valvontatyön laatua voidaan pitää yllä; korostaa kuitenkin, että arvopaperimarkkinaviranomaisen resurssien mahdolliset lisäämiset on selitettävä huolellisesti ja että niitä on mahdollisuuksien mukaan täydennettävä järjestyksellisten toimenpiteillä;
23. tähdentää, että varmistaessaan kaikkien tehtävien täysimääräisen täytäntöönpanon arvopaperimarkkinaviranomaisen on pitäydettävä huolellisesti niissä tehtävissä, jotka unionin lainsäädäntövallan käyttäjä on sille osoittanut, ja että sen ei pidä pyrkiä tosiasialisesti laajentamaan toimintavaltuuksiaan kyseisiä tehtäviä laajemmalle; tähdentää, että arvopaperimarkkinaviranomaisen on tiedotettava toiminnastaan Euroopan parlamentille ajoissa, säännöllisesti ja täsmällisesti, kun se hoitaa tehtäviään ja etenkin kun se laatii teknisiä standardeja ja teknisiä neuvoja; pitää valitettavana, että aiemmin ei ole aina toimittu näin;
24. tähdentää, että kun arvopaperimarkkinaviranomainen laatii täytäntöönpanevaa lainsäädäntöä, ohjeita, kysymyksiä ja vastauksia tai toteuttaa muita vastaavia toimenpiteitä, sen on aina noudatettava unionin lainsäädäntövallan käyttäjän myöntämiä valtuuksia eikä se saa pyrkiä asettamaan standardeja aloilla, joita koskevat lainsäädäntöprosessit ovat edelleen kesken;

⁽¹⁾ Neuvoston direktiivi 2006/112/EY, annettu 28 päivänä marraskuuta 2006, yhteisestä arvonlisäverojärjestelmästä (EUVL L 347, 11.12.2006, s. 1).

25. pitää valitettavana, että arvopaperimarkkinaviranomainen ei ole kyennyt tiedottamaan unionin lainsäädäntövallan käyttäjälle riittävästi ja kattavasti kaikista käynnissä olevan työnsä yksityiskohdista;
26. pitää valitettavana useita tapauksia, joissa parlamentille ei ole annettu arvopaperimarkkinaviranomaista koskevia tietoja, jotka ovat olleet jäsenvaltioiden tai kolmannen osapuolen sidosryhmien saatavilla; kehottaa arvopaperimarkkinaviranomaista toteuttamaan tehokkaita toimenpiteitä tämän huonon hallintotavan lopettamiseksi ja kohtelemaan parlamenttia ja jäsenvaltioita yhdenvertaisesti niin tietojen sisällön kuin antamisajankohdan suhteen;
27. toteaa, että arvopaperimarkkinaviranomaisen sekarahoitusjärjestely, jossa tukeudutaan pitkälti kansallisten toimivaltainen viranomaisten maksuosuuksiin, on joustamaton ja työläs ja saattaa vaarantaa sen riippumattomuuden; kehottaa siksi komissiota käynnistämään vuoden 2016 toiselle neljännekselle kaavailussa valkoisessa kirjassa ja vuoteen 2017 mennessä annettavassa lainsäädäntöehdotuksessa erilaisen rahoitusjärjestelyn, joka perustuu erilliseen budjetti-kohtaan unionin talousarviossa sekä siihen, että kansallisten viranomaisten osuudet korvataan kokonaisuudessaan markkinatoimijoilta perittävillä maksuilla;
28. kehottaa arvopaperimarkkinaviranomaista täydentämään valvontamallien määrittämistä koskevien neuvojen tai teknisten standardien luonnoksia koskevaa viestintää parlamentin kanssa tekemällä selkoa kaikista tässä yhteydessä käytetyistä tiedoista ja menetelmistä;
29. viittaa vastuuvapauden myöntämistä koskevaan päätökseen liittyvien muiden, luonteeltaan yleisten huomautusten osalta erillisvirastojen toiminnan tuloksellisuudesta, varainhoidosta ja sen valvonnasta 28. huhtikuuta 2016 ⁽¹⁾ antamaansa päätöslauselmaan.

⁽¹⁾ Hyväksytyt tekstit, P8_TA(2016)0159 (ks. tämän virallisen lehden sivu 447).